

Krešimir Kovačević
Dobromir Bonacin
Ratomir Pažanin

SUKLADNOST TAKSONOMSKIH POZICIJA ROČNIH VOJNIKA NAKON DVOIPOLMJESEČNE PROGRAMIRANE REKREATIVNE OBUKE

1. UVOD

Kao i u svakoj drugoj grani ljudske djelatnosti tako i u vojnoj, opća efikasnost igra važnu, a ponekad i presudnu ulogu. Stoga ne čude brojna istraživanja o učinkovitom djelovanju programiranih kinezioloških aktivnosti na ukupni antropološki status pojedinca. Kako se uvijek javlja problem određivanja uzorka varijabli koje bi trebale pomoći pri određivanju cilja plana i programa transformacijskog procesa skup znanstvenika sastavio je upravo takvu jednu bateriju testova i dao joj je radni naslov "Eurofit". Približavanjem i preuzimanjem NATO standarda u ustroju Hrvatske vojske, pripreme vojnika u Hrvatskoj vojsci dobivaju posebno značenje. Cilj je takvih priprema da se programiranim aktivnostima postigne zadovoljavajuća razina psihofizičkih sposobnosti. Također, da se pravilnom primjenom odgovarajućih sadržaja transformacijski djeluje na razvijanje funkcionalnih i psihomotoričkih sposobnosti te usvajanje motoričkih znanja, vještina i navika. U tu svrhu neophodno je utvrditi inicijalni status uzorka hrvatskih vojnika i njihov finalni status nakon 2,5 mjesecne obuke.

2. CILJ I METODE

Jedan od najboljih pokazatelja restrukturiranja osobina je upravo relokacija entiteta na taksonomskim dimenzijama. Iz tog razloga uspoređene su dvije taksonomske analize.

One su dobivene temeljem euklidskih udaljenosti entiteta i potom projekcije centroida taksona na varijable. Skupinu je činilo 60 entiteta mjerenih sustavom Eurofit, podvrgnutih programiranom tretmanu ciljanom da postigne maksimum gornje granice rekreativnog rada.

3. REZULTATI I RASPRAVA

U Tabeli su prikazani taksoni prvog (A,1,2,3,4) i drugog (B,1,2,3,4) mjerenja, korelacije taksona (R,1,2,3,4) za svako mjerenje i centoridi taksona (C,1,2,3,4).

	A-1	A-2	A-3	A-4		B-1	B-2	B-3	B-4
Visina tijela	-.10	.25	.27	.15		.47	-.19	.20	.07
Težina tijela	.47	.02	.10	.18		.47	.22	.00	.01
Opseg trbuha	.55	-.10	.14	.00		.28	.35	.05	.07
Opseg bokova	.44	.04	.16	.14		.44	.20	.01	-.02
Op.ekst.nadlaktice	.52	.06	.12	.07		.44	.20	-.08	.09
Op.fleks.nadlaktice	.46	-.01	.14	.05		.40	.23	-.01	.12
Opseg potkoljenice	.50	.04	.01	.13		.37	.21	-.03	-.04
Dijametar lakta	.20	.30	.13	.19		.61	-.10	-.11	-.06
Dijametar koljena	.32	.28	.15	-.14		.39	.17	.07	-.03
K.nabor leđa	.63	-.03	-.08	-.11		.03	.47	.04	-.06
K.nab. nad tricepsom	.58	.02	-.11	-.01		.03	.44	.00	.01
K.nab. nad bicepsom	.59	.05	-.12	-.09		-.02	.47	.03	-.02
K.nabor grudi	.64	-.01	-.12	-.10		-.01	.49	.02	-.09
K.nabor trbuha	.63	-.03	-.10	-.03		.03	.48	.03	-.08
K.nab. nad zdjelicom	.56	-.05	-.13	-.06		.00	.48	.01	-.05
K.nab. potkoljenice	.48	-.07	-.16	.11		.03	.36	.06	.04
Fleksija u lijevo	-.01	.73	-.08	-.19		-.05	.06	.31	.12
Fleksija u desno	-.06	.71	-.13	.16		.19	-.05	.28	.07
Skok u vis s mjesta	-.12	-.03	.56	-.19		.08	-.17	.22	.33
Jakost stiska šake	.24	-.11	.15	.19		.62	-.08	-.08	.11
Pretklon u sjedu	-.10	.23	.02	-.10		-.12	.07	.37	.03
Dohvat u sjedu	-.24	.03	.15	.04		.11	-.11	-.01	.22
Ravnoteža	-.08	-.08	-.07	.41		.12	-.04	-.29	.31
Taping rukom	-.06	.38	.13	-.13		.08	-.06	.46	-.04
Iskret palicom	-.15	-.15	-.09	.29		.07	-.16	-.34	-.01
VO2 apsolutni	.08	.00	-.16	.61		.39	-.10	.17	-.26
	R1	R2	R3	R4		R1	R2	R3	R4
R1	1.00	.01	.15	.36		1.00	.33	.13	.24
R2	.01	1.00	.16	.15		.33	1.00	-.35	.07
R3	.15	.16	1.00	.57		.13	-.35	1.00	-.40
R4	.36	.15	.57	1.00		.24	.07	-.40	1.00
	A-1	A-2	A-3	A-4		B-1	B-2	B-3	B-4
C1 (37,26)	-.27	.39	.46	-.21		-.89	-.44	-.01	-.16
C2 (3, 2)	3.44	-1.14	-1.35	.72		3.79	3.70	-1.07	-.51
C3 (10, 5)	-.81	-.81	-1.40	-.34		.96	1.71	-1.09	-.58
C4 (10,27)	.78	-.28	.08	.81		.52	-.10	.24	.27

Kako je primjetno, iako u kratkom razdoblju, i s programom rada osrednjeg volumena i intenziteta, došlo je do bitnih promjena. Inače, niti jedna korelacija taksona između dva mjerenja ne prelazi 0.22, što svjedoči o bitnom prestrukturiranju. U prvom mjerenju u uzorku dominiraju sitniji, motorički sposobniji entiteti, a još se

očituje i takson adipoznih, te krupnijih aerobno sposobnijih pojedinaca. U drugom mjerenju međutim, entiteti su se praktično polarizirali u odnosu na dva pola. S jedne strane sposobniji u smislu primitka kisika, a s druge sposobniji za upravljanje gibanjem, što su izvrsni pokazatelji. Ovo svjedoči da su postignuti rezultati upravo alocirali entitete u skladu s njihovim sposobnostima i ekosenzitivnošću na podražaje. Na temelju ovih rezultata trebalo bi dalje razvijati specijalističke aktivnosti ročnika. Naravno da bi trebalo, upravo zahvaljujući ovakvim rezultatima, dodatno obogaćivati program obuke ročnika, kako bi se postizali što kvalitetniji učinci obuke, posebno u smislu djelovanja koja se od njih očekuju u narednim mjesecima.

4. ZAKLJUČAK

S ciljem provjere postojanosti biomotoričkih struktura, na uzorku od 60 ročnih vojnika u trajanju od 2.5 mjeseca proveden je programirani tretman obuke ciljan na podizanje sposobnosti do gornje rekreativne granice. Sposobnosti su praćene baterijom "Eurofit", a podaci su obrađeni taksonomskim analizama. Rezultati su pokazali znatne mogućnosti djelovanja na psihomotorni i funkcionalni status uključenih u tretman.

5. LITERATURA

1. * * (1995). *Eurofit for adults, Assessment of health-related fitness*. Ur.: Pekka Oja & Bill Taxworth. Council of Europe.
2. Villanen, T, Viitasalo, J.T., Kujala U.M. (1991). *Strenght characteristics of a healthy urban adult population*. Eur J Appl Physiol.; 63(1): 43-47.
3. Bovens, A.M., Van Baak, M.A., Vrencken, J.G., Wijnen, J.A., Saris, W.H., Verstappen, F.T.(1993). *Maximal aerobic power in cycle ergometry in middle-aged men and women, active in sports, in relation to age and physical activity*. Int J Sports Med.;14(): 66-71.